

Erivajadustega laps

ERIPEDAGOGIKA

- **Pedagoogika haru, mis tegeleb arengupuuetega laste/täiskasvanute**

õpetamise, kasvatamise ja korrektsiooniga.

Eripedagoogika hõlmab:

- **Kuulmispuudeid**
- **Nägemispuudeid**
- **Kõnepuudeid**
- **Vaimset alaarengut**
- **Kehapuudeid**
- **Käitumishälbeid**
- **Psüühikahälbeid**
- **Liitpuudeid**
- **Pervasiivseid arenguhälbeid, sh autism**
- **Ulalapsi**

ERIPEDAGOOGIKA OBJEKT

- **Erivajadustega laps, kes vajab õppimisel ja õpetamisel erilist tähelepanu ja/või lähenemist.**
- Eriõpetus-õpetus neile, kes erinevad keskmisest õpilasest:
 - intellektuaalse
 - füüsilise
 - sotsiaalse
 - emotsionaalse arengu poolest

ERIPEDAGOOGIKA

Üldmõisted:

Arengupuue- mingi psüühika ja/või motoorika funktsiooni täielik või osaline puudumine (nt. kurtus)

HEV – hariduslik erivajadus

Arengupeetus/pidurdus/segatüüpi spetsiifiline õpivilumuse häire/õpiraskus – arengu aeglustumine, hilistumine

Õpetatavus – võime omandada teadmisi ja oskusi, kanda kogemust üle uutesse olukordadesse

Arendatavus - arenemisvõime

NORMAALNE JA ANORMAALNE

5 lähtekohta piiri tõmbamiseks.

- Subjektiivne lähtekoht
- Normatiivne lähtekoht
- Kultuuriline lähtekoht
- Statistiline lähtekoht
- Kliiniline lähtekoht

Normaalsuse III lähtekohta Grunewaldi järgi

I Statistiline keskmine

II Bioloogiliselt loomulik

III Reeglite kogum, mis on paika pandud ühiskonna poolt

Anomaalia tekkimise protsess (Grunewaldi järgi)

KAHJUSTUS	
TALITLUSE PUUE	
VAEGURLUS	

INIMESE ANALÜÜS 5 OMADUSE JÄRGI

Arusaamine kvaliteedist	St. Esemete ja nähtuste omadustest
Arusaamine kvantiteedist	St. Esemete hulgast, arvust, algebrast
Arusaamine põhjustagajärg seostest	ST. On külm ja panen selga paksema kampsuni
Arusaamine ruumist	St. Oma kehaskeemist, ruumisuhetest jms
Arusaamine ajast	Nädala- ja kuupäevad, ajatelg

KÄITUMISHÄIRE

- VALETAMINE

.... tahtlik võltsimine teise inimese petmiseks või pettumuse valmistamiseks.

Alates seitsmendast eluaastast võib valetamine muutuda krooniliseks. Sellest perioodist peale tuleb lapsele öelda, et ta valetab

KÄITUMISHÄIRE

- VARASTAMINE

... alates 6.eluaastast on laps teadlik, et varastamine on väär.

Väikelastel pole piire oma ja teiste asjade vahel.

Murdeetas ilmneb protesti – ja kambavarastamine.

KÄITUMISHÄIRE

- **AGRESSIIVSUS**

... Käitumine, mida iseloomustab vaenulik rünnak kellegi või millegi vastu (autoagressiivsus).

Nõrgendajad:

- vaikne iseloom
- lähedased peresuhted

Võimendajad:

- probleemid koolis
- Umbusaldus
- Relvaga ähvardamine
- Tolerantne suhtumine vägivalda

Autoagressiivsust põhjustavad:

- - depressioon
- lootusetus

KÄITUMISHÄIRE

- TAGAJÄRJED:
- Ebaedu koolis
- Depressioon
- Lülitus kuritegelikku gruppi
- Kuritegelik käitumine
- Väljalangemine koolist enne põhikooli lõppu

KÄITUMISHÄIRE

- NÕUANDED ÕPETAJALE/LAPSEVANEMALE
 - Otsusta, kas tegemist on ühe või mitme korrarikkumisega
 - Võta aeg maha ja tutvu õpilasega
 - Jälgi iseennast kõrvalt, kuidas sa õpilasega/lapsega suhtled.
 - Informeeri õpilast eelnevalt, kui hakkad koostama reegleid.
 - Tunnusta õpilast hea käitumise eest
 - Tauni väärkäitumist suuliselt
 - Palu väikesi teeneid suurelt korrarikkujalt

KÄITUMISHÄIRE

9 KÄITUMISVIGA,
MIDA ÕPETAJA/
LAPSEVANEM PEAKS
VÄLTIMA

KÄITUMISHÄIRE

Jämedad ja solvavad väljendid	Õpetaja karjub lapse peale, solvates nii teda kui tema vanemaid
Ähvardused	Ähvardused ei vii kuhugi, mõttetu enda ja teiste aja kulutamine
Sunniviisilised vabandamised	Sundides last vabandama, kui ta seda ei soovi, sunnime me teda valetama.
Näägutamine	Pidev näägutamine häirib õpilast ja tekitab pahameelt kõrvalseisjates.
Sarkastilised märkused	Tekitab nii vimma kui alaväärsust
Lisatöö andmine	Seostades tööd karistusega, väljendab õpetaja, et töö on ebameeldiv.
Hinnete alandamine	Hindes peab väljenduma õpilase akadeemiline edasimineku, mitte käitumine.
Lapsega teiste kuuldes vaidlemine	Viidab aega, kütab kirgi, viib irratsionaalsete lahendusteni.
Kehaline karistamine	Näitab õpetaja vaimu nõrkust ja nõderust.

VANEM JA LAPS

- **HEA VANEM ON SEE, KES:**

- tagab lapsele kodu
- stimuleerib füüsiliste ja vaimsete võimete arendamist
- Tunnustab last
- Oskab lugeda "ridade vahelt" ja ennetab probleeme
- Loob kontakte ja on kursis lapse suhtlusvõrgustikuga
- Leiab aega olla lapsega kahekesi
- Ei pööra naljaks ega alahinda lapse muret
- Ei manipuleeri lapse süütundega
- Ei teosta rollivahetusi
- Armastab last tingimusteta
- Säilitab enesevalitsemise
- Ei pea last "enda omaks" vaid toetab lapse iseseisvumist
- Kehtestab koos abikaasaga lapsele ühtsed nõudmised
- Suudab vastu võtta lapse vihapurskeid
- Pöörab võrdset tähelepanu kõigile pereliikmetele
- Hindab abikaasat
- Austab oma vanemaid
- Tegeleb oma huvialadega
- Elab täisväärtuslikku elu laste täiskasvanuks saades
- Ei sega end oma täiskasvanud laste ellu
- Usaldab oma lapsi lastelaste kasvatamisel
- Oskab vananeda väärikalt